

บางกะจะดินแดนแห่งประวัติศาสตร์

เมื่อก่อน พ.ศ. ๒๓๐๐ พื้นที่ “บางกะจะ” แห่งนี้เป็นถิ่นที่มีชาวจีนแต่จีวจากแผ่นดินใหญ่ และบางส่วนมาจากถิ่นอื่นของประเทศไทย มาตั้งถิ่นฐานอาศัยอยู่ ซึ่งยังมีร่องรอยหลักฐานเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมของชาวจีนในอดีตให้เห็นในปัจจุบัน คือ ศาลเจ้า ๒ แห่ง ได้แก่ ศาลเจ้าบน (ศาลเจ้าหัวตลาด) และศาลเจ้าปากคลอง

“บางกะจะ”

เป็นดินแดนประวัติศาสตร์ที่สำคัญแห่งหนึ่งของไทย

เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๐๙ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช (ขณะนั้นเป็น พระยาวชิรปราการ) ได้รวบรวมเหล่าทหารไทยจำนวนหนึ่งตีฝายทหารพม่าที่ล้อมกรุงศรีอยุธยา ผ่านมาทางระยองเรื่อยมามุ่งสู่จันทบุรี และได้มาหยุดพักพลและประทับพักแรมที่บ้านบางกะจะหัวแวน (ปัจจุบันเป็นพื้นที่ ๒ ตำบล คือตำบลบางกะจะ และตำบลพลอยแหวน) ซึ่งก่อนที่จะทុบหม้อข้าวหม้อแกงยกทัพเข้าตีเมืองจันทบุรี พระองค์และแม่ทัพ นายกอง ตลอดจนพลทหารได้รับการประพรมน้ำพระพุทธมนต์และ รับถวายพระยอดธงจากเจ้าอาวาสวัดพลับ โดยทหารทุกคนได้รับแจกด้วย พระยอดธงที่เหลือนำไปบรรจุในเจดีย์กลางทรายหน้าพระอุโบสถ ต่อมาเมื่อเจดีย์แตกพังลงมา ได้พบพระยอดธงอยู่ด้วยจำนวนมาก พระยอดธงของวัดพลับมีคุณทางพุทธานุภาพยิ่ง ป้องกันภัยได้ทั้งพื้นดินและอากาศ เป็นที่เลื่องลือในหมู่นักนิยมพระเครื่องว่า “พระยอดธงดี ต้องพระยอดธงวัดพลับ”

นอกจากนี้ในปี พ.ศ. ๒๔๑๙ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เคยเสด็จประพาสบางกะจะ ซึ่งพระองค์ได้พระราชนิพนธ์ถึงบางกะจะเมื่อเสด็จประพาสจันทบุรี โดยมีใจความบางตอน ดังนี้

ณ วันอาทิตย์ แรม ๑ ค่ำ เดือน ๒ ปีชวด อัฐศก จุลศักราช ๑๒๓๘ ไว้ว่า “.....เวลา ๒ โมงครึ่ง เลี้ยวแหลมมาเห็นเขาพลอยแหวนสนดที่เดียว.....๓ โมง ๑๕ นาที มาเห็นเรือกระมท ซึ่งท่านกรมเจ้าท่าจอดอยู่ที่ท่าเสาธง ที่ริมฝั่งมีเสาหงส์อยู่ข้างซ้ายมือ แล้วเข้าคลองบวก็จะข้างฝั่งตะวันออก มีศาลเจ้าและศาลาอยู่ข้างซ้ายมือ ต่อมานั้นมีโรงเรือนประมาณ ๒๐-๓๐ หลัง เรือเราจอดที่ตะพานหน้าพลับพลาเห็นพระยาจันทบุรีมาคอยรับอยู่ เราขึ้นนั่งพักบนพลับพลา.....

.....เราขึ้นมาพิรุณรัศมีออกเดินมา ตามทาง หลานขึ้นม้าถือดาบเรามาด้วย เห็นเป็นโรงจีน เป็นร้านขายของทั้ง ๒ ข้าง มากหลายสิบโรง แต่เห็นเป็นฝาปูนอยู่โรงหนึ่งทางคดไปคดมา ๓ ทบ ๔ ทบ จึงหมดโรง แต่เราเห็นคนที่ยืนตามโรงนั้นเป็นจีนแทบทั้งนั้นไม่มีใครเห็นมีไทยเว้นแต่ผู้หญิง เมื่อต่อมานั้นเป็นเนิน ต้องขึ้นทางสูงเหมือนขึ้นเขาหน่อยหนึ่ง เมื่อถึงที่ราบคราวนี้เราเห็นตึกจริงๆ เป็นแก่งจีน ศาลเจ้าอยู่ ๒ หลังมีโรงจั่วและโรงใกล้เคียงหลายโรง อยู่ข้างขวามือ.....”

เทศบาลตำบลบางกะจะ เดิมเป็นสุขาภิบาลบางกะจะ ซึ่งได้จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๖ และต่อมาได้ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลบางกะจะ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๒ พื้นที่ของเทศบาลประกอบด้วย หมู่ที่ ๑, ๔, ๖, ๙ และ ๑๐ ตำบลบางกะจะ รวมเป็นพื้นที่ประมาณ ๙ ตารางกิโลเมตร และได้แบ่ง พื้นที่ออกเป็น ๖ ชุมชนย่อย แต่ละชุมชนจะมีคณะกรรมการชุมชน จำนวนชุมชนละไม่เกิน ๑๕ คน ปัจจุบันเทศบาลตำบลบางกะจะ มีประชากรทั้งสิ้น ๔,๙๖๖ คน

ตราสัญลักษณ์ประจำเทศบาลตำบลบางกะจะ

ตราสัญลักษณ์ ประจำเทศบาลเป็นรูปพระปรางค์วัดพลับซึ่งเป็นพระปรางค์ที่เก่าแก่สร้างในราวปลายสมัยกรุงศรีอยุธยาด้านล่างเป็นรูปเรือยาว ซึ่งเป็นเรือที่ใช้แข่งขันที่ขึ้นชื่อในเรื่องฝีพาย และเมื่อครั้งที่สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จประพาสจันทบุรีโดยทางชลมาศ เรือลำดังกล่าวได้ใช้เป็นเรือนำเสด็จ และพระองค์ทรงพระราชทานนามว่า "หม่อมหัวเขียว" ด้านบนเป็นรูปพระจันทร์เพ็ญรัศมี ซึ่งหมายถึงความร่มเย็นสว่างไสวและเจริญรุ่งเรือง

คำขวัญประจำเทศบาล

สละรสหวาน เล่าขานประวัติศาสตร์ พระเจ้าตากพักทัพ วัดพลับเก่าแก่ แหล่งแร่อัญมณี อาหารทะเลดีบ้านท่าแฉลบ